

Zaburzenia zachowania w kontekście uwarunkowań środowiska rodzinnego

Autor: Agnieszka Sprzeczka – Piłacik
pedagog MZ PPP w Kielcach
doradca metodyczny SODMiDN w Kielcach

Konferencja 2018r.

Narodziny dziecka –
proces wychowania

Oddziaływania
zewnątrzne –
najważniejsza
rodzina/rodzice/dorośli
/dojrzaali

**Czy zachowanie
dziecka mieści się
jeszcze
w granicach
normy?**

- Naśladownictwo
- Schematy zachowań
- Obecność / brak rodzica

Zaspakajanie potrzeb:

- bezpieczeństwa
- miłości
- akceptacji

Ich brak to powstawanie mechanizmów obronnych, które powodują zakłócenia w zachowaniu dziecka.

Rozwój dziecka

Przejawy nieprawidłowego funkcjonowania rodziny mogą wyrażać się poprzez:

- niewypełnianie podstawowych zadań opieki nad dzieckiem lub delegowaniem jej na inne osoby
- brak silnych więzi emocjonalnych między poszczególnymi członkami rodziny, separację emocjonalną lub izolowanie całej rodziny od innych ludzi
- nadmierną symbiozę między członkami rodziny, niewypuszczanie dziecka z "pola" oddziaływania rodziny, wytwarzanie nadmiernej zależności
- nadopiekuńczość w stosunku do dziecka, która może być wyrazem postawy lękowej, ale może być także maską odrzucenia dziecka

Funkcja rodziny w procesie wychowania dziecka

- zaburzenia komunikacji trojakiemu typu:
  - a. wszyscy w rodzinie muszą wiedzieć wszystko o wszystkich,
  - b. brak jest przepływu informacji, zwłaszcza dotyczących przeżyć emocjonalnych
  - c. występuje tzw. „podwójne wiązanie”, tzw. komunikaty werbalne są sprzeczne z komunikatami niewerbalnymi
- erotyzacja stosunku rodzice – dziecko
- patologia ról w rodzinie - np. wrogość rodziny spada na tzw. kozła ofiarnego
- opór rodziny przed ujawnieniem konfliktów, zaprzeczanie ich istnieniu

Funkcja rodziny w procesie wychowania dziecka

- Brak rodzica lub rodziców
- Dominacja jednego z rodziców
- Silny kontakt emocjonalny matki z dzieckiem/jednym z dzieci

Struktura rodziny

Postawy niewłaściwe:

- **postawa unikająca** - cechuje ją ubogi stosunek uczuciowy lub zupełna obojętność; niedbałość i niekonsekwencja w przestrzeganiu wymagań, lekkomyślność lub wręcz obojętność wobec niebezpieczeństwa
- **postawa odtrącająca** - charakteryzuje się nadmiernym rygoryzmem, jawną wrogością lub zaniedbywaniem, stosowaniem nadmiernych kar, oschłością, agresywnością werbalną i fizyczną; Opiekę nad dzieckiem rodzice uważają za odrażającą lub przekraczającą ich siły

Postawy rodzicielskie

- **postawa nadmiernie wymagająca** - przejawia się w stawianiu dziecku zbyt wysokich wymagań, w żądaniu sukcesów; dziecko ma zdaniem rodziców dostosować się do wytworzonego przez nich wzoru osobowego; nieprzyznawanie dziecku prawa do samodzielności, ograniczanie swobody i aktywności przez zakazy, nakazy i nagany, zmuszanie, stosowanie sztywnych reguł.
- **postawa nadmiernie ochraniająca** - podejście do dziecka jest bezkrytyczne, a ono uważane za wzór doskonałości; rodzice traktują dziecko pobłaźliwie, z nadmierną opiekuńczością, starają się rozwiązać za nie wszystkie problemy życiowe, nie dopuszczając go do głosu i samodzielności. Inne cechy tej postawy to izolowanie społeczne dziecka i paniczny nieuzasadniony lęk o jego bezpieczeństwo.

Postawy rodzicielskie

- Zasady postępowania – teoria a praktyka
- Kara i nagroda
- Bezwzględne posłuszeństwo
- Dyskutowanie
- Swoboda
- Niekonsekwencja
- Niezgodność rodziców
- Wypieranie

Metody wychowawcze

Wiele się mówi o tym, aby uczynić naszą planetę lepszą dla naszych potomków, ale często zapomina się o pozostawieniu lepszego potomstwa dla naszej planety.

WYCHOWAJ SWOJE DZIECKO!

Od czasu do czasu musisz powiedzieć mu "nie".